

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՅԻՍՈՒՍԻ ԿԵՐՊԱՐԸ

Ո՞վ էր Յիսուս: Ոնե է Քրիստոնեայ անմիջապես պիտի պատասխաներ. չորս աւետարաններու Քրիստոսն է: Լաւ պատասխան մը. բայց ոչ ամբողջական: Քանի որ իր կենսագիրները լուռ են Անոր ֆիզիքական կերպարի մասին: Յիսուսի կեանքին, հանրային գործունէութեան մասին ունին տեղեկութիւններ, անոր մահէն ու յարութենէն 40-50 տարիներ ետք գրուած իր չորս կենսագիրներու կողմէ:

Բարեբախտաբար Հռովմէական կայսրութեան պաշտօնեայ մը Յիսուսի մասին պղնձեայ տախտակի մը վրայ նկարագրած է զինք: 1987ին Հռոմ այցելութեանս առիթով ընդօրինակեցի ճշգրիտ Քարգմանութիւնը: Ահա այդ տեղեկագիր, գրուած գաղտնի սպասարկութեան պաշտօնեայ, Բիպլիոս Լեմտիլոսի կողմէ:

"Այս օրերուն ոյժեղ նկարագրով մարդ մը յայտնուեցաւ. անունը Յիսուս Քրիստոս, որ մեր մէջն է. հեքանոսներ զինք կ'ընդունին իբր ճշմարտութեան փարոզիչ եւ մարգարէ. բայց իր աշակերտները զինք "Աստուծոյ Որդի" կ'անուանեն:

"Ան մեռելի մը յարութիւն տուած է. ամէն տեսակ ախտեր կը բժշկէ. հասակաւոր է եւ վայելագեղ. շատ յարգարժան դէմքով. այնպէս որ զինք դիտողը թէ կը սիրէ եւ թէ երկիւղածօրէն կը պատկառի իրմէ:

"Անոր մագերը շագանակագոյն են, որ ականջներուն քովն շիտակ կ'իջնեն վար, եւ ուսերուն մօտ կ'ըլլան գանգուր խոպոպիկներ: Ճակտին կեդրոնէն մագերը երկուք քաժնուած են. ըստ սովորութեան նագարէքցիներու: Ունի շատ քնքուշ եւ պարզ նակատ մը. դէմքը անարատ է եւ

առանց կնճիռի. գեղեցիկ եւ սիրուն կարմրութեամբ: Իր քիթն ու բերանը այնպէս մը երկնղած՝ որ դժուար է նկարագրել. մօրուքը խիտ, մագերուն գոյնով, ոչ շատ երկար: Նայուածքը անմեղ եւ վնիտ. աչքերը գորշ, արագ եւ յստակ":

"Երբ կը յանդիմանէ, սոսկալի է. խրատած ատեն ազնիւ եւ փաղցրախօս: Խօսակցութիւնը հանելի, զգօն եւ հանդարտ: Ոչ ոք կը յիշէ իր խնդալը տեսած ըլլալ: Բայց շատեր տեսած են իր լալը:

"Մարմնոյն ներդաշնակութիւնը սքանչելի է. ձեռքերն ու թեւերը քնքուշ են ու վայելք է դիտել զինք. խօսակցութիւնը բարեհամբոյր է. իմաստուն, պարզ ու համեստ: Մարդ մը եղակի, քացառիկ գեղեցկութեամբ. մարդոց որդիները գերազանցող:"

"Նոր կտակարանի մասնագէտներ իրական Յիսուսը տալու համար կը դիմեն չորս աւետարանիչներու. որոնց իւրաքանչիւրը տարբեր նկարագրականը կու տան Յիսուսի. ըստ կարիքներուն այն համայնքին, որուն համար գրուած է այդ մասնաւոր աւետարանը:

Առաջին՝ առնենք Մարկոսի Աւետարանը. ամենէն կանուխ գրուածը եւ համառօտը: Երկար ատենէ սպասուած Մեսիան որ իր իսկ չարչարանքով եւ մահուամբ աշխարհը ազատեց սատանայի ճանկերէն: Բրօք. Փօլ Ագտէմիլը, Վիրենիոյ Աստուածաբանական Հեմարանի Նոր Կտակարանի մասնագէտը կ'ըսէ. "Յիսուսի մասին պատմուած առաջին աւանդութիւնները Մարկոս կը դնէ իր չարչարանքի պրիսմակին տակ:"

Մարկոսի ընթերցողները, հեղինակ եւ հեքանոս՝ հրաշքներ գործող Յիսուսը

սիրով կ'ողջունեն. մինչ իր անմիջական շրջանակը, ընտանիքը, դպիրներ, մանաւանդ աշակերտները սխալ կը հասկնան զինք. այնպէս մը որ, "ետիս գնա սատանայ, դուն իմ գայթակղութիւնս ես". ըսաւ Պետրոսի:

Հետաքրքրական է նկատել որ, Մարկոս չի յիշեր ոեւէ մէկը իրենցներէն որ ներկայ էր խաչելութեան: "Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէ՞ր թողես զիս". եւ հեքանոս հարիւրապետը կը խոստովանի. "Արդարեւ Աստուծոյ որդին էր այս մարդը": Մարկոս հակակրօքի մը ունի Երուսաղէմի առաջին եկեղեցիի առաջնորդներուն, առաքեալներու դէմ:

Բրոֆ. Գիլլըր քիչ մ'ալ առաջ կ'երթայ ըսելու աստիճան թէ՛ ըստ Մարկոսի առաքեալները հակառակ էին Քրիստոսի, մինչեւ Անոր յարութիւն առնելը:

Մատթէոսի Յիսուսը Իսրայէլի թագաւորն է. սպասուած արքայական Մեսիան, Որդի Աստուծոյ. Դաւթի սերունդէն, պատրաստ մեռնելու իր ժողովուրդին համար: Որոշ է ուրեմն որ Մատթէոս կը գրէ հրեայ ընթերցողներու համար եւ այդ է պատճառը որ՝ յաճախ Հին Կտակարանէն մէջբերումներ կը կատարէ. "Այս եղաւ որպէս զի կատարուի Տիրոջ խօսքը որ գրուած է":

"Ծնունդդ ի ժից" կը կոչէ Փարիսեցիներու եւ դպիրներու խումբը. Յիսուս հրեական կրօնական խստակրօն հաստատութեան շատ հակառակ է: Ըստ Մատթէոսի Յիսուս նոր Մովսէսն է. ոչ թէ օրէնքը մեկնող Ռաբբի մը, այլ նոր օրէնք տուող եւ լրումն հրեական մարգարէութեան: (Տես Լեւրան Քարոզը):

Ղուկաս կը գրէ զարգացած, սոփեստ ընթերցողներու համար. իր գիրքը հելլէն մշակոյթին յարմարեցնելու միտումով: Իր Յիսուսը անմեղ փրկիչն է աշխարհի, լի սիրով եւ ներող ոգիով: Կեանքը օրը օրին, ժամը ժամուն ապրելու դասը կայ հոն:

Օրինակ Ղուկաս կը գրէ "Ձեաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր". մինչ Մատթէոս կ'ըսէ. "զեաց մեր այսօր": Երբ առաջին քրիստոնեաներ գիտցան որ Քրիստոսի Դաւուստը անմիջական չէ, պիտի շատ ուշանայ . . . Ղուկաս, գործնական յոյն մարդ, բժիշկ եւ հոգեբան, 85 թուին գրեց իր ընթերցողներուն. "Քրիստոնեաներ պէտք է շարունակեն ապրիլ կեանքներին քնականոն ընթացքով". եւ իր պատգամը պատշանեցուց գործնական այդ սկզբունքին:

Բաղդատեմէ ժողովուրդին հակազդեցութիւնը Յիսուսի մէկ հրաշքին առիթով: Ուրախութիւն, հրեւումն կայ ըստ Ղուկասի. ըստ Մատթէոսի՝ հաւատքն է որ կ'արտայայտուի. Մարկոս կ'արտայայտէ Յիսուսի սքանչելի զօրութիւնը:

Յովհաննէսի Յիսուսը բոլորովին տարբեր է: Ան միայն եօթը հրաշքներ կը գործէ. ցաւագարներու բժշկութիւն չի յիշեր: "Նա մարմնացեալ Որդին է Աստուծոյ": Պէտք չունի Ս. Ծնունդը յիշելու: Խաչին վրայ ան տէրն է կացութեան. հոգածու է իր մօրը մասին: Գեթսեմանիում ծունկի եկած չի տագնապիր, այլ զինք ձերբակալելու եկած զինուորներ ետ ետ մղուելով ծունկի կու գան. եւ խաչին վրայ իսկ գոհ է որ լրիւ կատարած է իր գործը. "Ամենայն ինչ կատարեալ է": Ու կ'աւանդէ հոգին:

ԲԱՐԳԷՆ ԵՊՍ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ